

Besluit van college B&W van Huizen

Zaaknummer / Documentnummer	Z.305009 / D.1590692
Datum document	2 oktober 2023
Onderwerp	Hotelschop asielzoekers Kaders 2023 - 2025
Opsteller	Huiberts, Jessica
Afdeling	Maatschappelijk beleid
Portefeuillehouder	K. van Werven
Vergadering van	Sociaal Domein
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Geheimhouding	Nee
Embargo t/m	
Besluit	Akkoord (Gewijzigd besloten)
Datum besluit	3 oktober 2023

Toelichting besluit

Advies	<p>Instemmen met</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. de kaders voor tijdelijke opvang van asielzoekers op een hotelschip in de werkhaven. 2. bijgaand raadsvoorstel, waarin de gemeenteraad gevraagd wordt om (geen) wensen en bedenkingen in te brengen tegen de kaders noodopvang van asielzoekers op een schip in de werkhaven. 3. definitief besluit door college nemen nadat wensen en bedenkingen van de raad zijn opgehaald.
Gewijzigd besloten	<p>Conform voorstel besloten, waarbij in het raadsvoorstel aangescherpt zal worden dat het college ieder jaar op basis van een evaluatie een besluit zal nemen na consultatie van de gemeenteraad. De effecten van een eventuele spreidingswet wordt in de toekomstige afwegingen meegenomen.</p> <p>Het college doet het verzoek aan de griffier om in overleg met de agendacommissie een ingelaste raadsvergadering te plannen.</p>

Aanleiding

Op vrijdag 21 september 2023 deed staatsecretaris Van der Burg een dringende oproep aan Nederlandse gemeenten om 450 plekken voor asielzoekers te verzorgen. Op 26 september volgde een verzoek van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) aan het college om de opvang op een hotelschip in Huizen voor de komende 3 jaar mogelijk te maken, steeds in de periode van oktober tot april. Gezien de huidige crisis en het tekort aan opvangplekken, vraagt COA om de eerste periode van oktober 2023 tot april 2024 zo spoedig mogelijk in te laten gaan.

Gezien de urgentie, de eerdere ervaringen en evaluaties en de uitkomsten van het consultatietraject voor de zomer is het voorstel om mee te werken aan het verzoek. Hiervoor zijn de kaders opgesteld waarbinnen de opvang mogelijk is. Deze kaders zijn grotendeels hetzelfde als de kaders voor de laatste periode dat het hotelschip in Huizen lag. Op basis van de binnengekomen reacties en de evaluatie is het kader op enkele punten aangepast.

Kaders

- Regeling opvang asielzoekers
- Wet centraal orgaan opvang asielzoekers
- Faciliteitenbesluit opvangcentra

Doel/beoogd effect

Na het vaststellen van kaders voor een nieuwe periode van opvang van asielzoekers in Huizen, kan de gemeente bijdragen aan de opvang van asielzoekers. Met het vragen van wensen en bedenkingen aan gemeenteraad kan het college van burgemeester en wethouder tot een definitief besluit komen.

Argumenten

Er zijn drie argumenten voor het vaststellen van kaders voor opvang op het hotelschip:

1. Bijdrage aan opvang asielzoekers

De gemeente Huizen heeft op dit moment geen opvanglocaties (meer) voor asielzoekers, terwijl de crisis nog altijd voortduurt en niet op korte termijn eindigt. De door het rijk geformuleerde opgave voor de gemeente Huizen betreft een aantal van 161 (voltijds) opvangplekken. Met het hotelschip kan

de gemeente hier langdurig ca.100 opvangplekken van realiseren (max. 200 halftijds plekken komt neer op 100 voltijdsplekken) door de intentie van drie jaar.

2. Eerdere ervaringen voorgaande periodes

Het hotelschip heeft tweemaal eerder in de Werkhaven gelegen. Beide keren zijn over het algemeen goed verlopen en omarmd door de Huizer samenleving. Hoewel er ook kritische geluiden waren, bleken de evaluaties met de Klankbordgroep positief.

Dat geeft ons vertrouwen om opnieuw en samen met de Huizer samenleving een veilige plek te bieden aan asielzoekers nu het nodig is.

3. Consultatie omwonenden en overige Huizer inwoners

Dat de opvang over het algemeen goed verlopen is en dat er draagvlak is onder de Huizer bevolking bleek ook uit de resultaten van het consultatietraject in juli en augustus dit jaar. Niet alleen omwonenden, maar ook de overige inwoners van Huizen konden hun reacties en suggesties meegeven ten aanzien van een eventuele nieuwe aanvraag door COA voor het hotelschip voor asielzoekers in de werkhaven.

Er zijn in totaal 16 reacties binnengekomen, waarvan 11 positief over een eventuele nieuwe aanvraag, 2 neutraal en 3 negatief. Wat uit de reacties vooral naar voren komt, is dat bewoners vinden dat er duidelijke kaders opgesteld moeten worden (door het COA en/of de gemeente) en dat de gemeente hierover duidelijk naar bewoners moet communiceren. Diverse omwonenden stellen daarbij voor om het hotelschip voor meerdere jaren terug te laten komen, maar dan ieder jaar alleen in de periode oktober tot april. De mensen die (geheel of gedeeltelijk) kritisch zijn, pleiten voor rolatie van de opvanglocatie. De suggestie wordt gedaan dat omliggende gemeenten nu aan de beurt zijn, dan wel andere locaties binnen Huizen.

Om deze drie redenen wil het college meewerken aan het verzoek van het COA voor de periode van oktober tot april.

Vanwege de urgentie wil het college voor het winterseizoen 2023/2024 een snel besluit nemen. Voor de volgende twee seizoenen wil het college steeds opnieuw een afweging kunnen maken op basis van de dan bestaande situatie in Nederland en de regio en op basis van resultaten uit de evaluatie van het vorige seizoen.

Daarvoor zal in april 2024 met alle betrokkenen worden geëvalueerd, waarna het college in mei/juni een besluit neemt over het daaropvolgende seizoen. Dit besluit legt het college ieder jaar voor aan de gemeenteraad om eventuele wensen en bedenkingen in te brengen. Bij een positief besluit wordt ook weer in april 2025 geëvalueerd en besloten voor het daaropvolgende seizoen.

Onderstaand zijn de kaders voor deze opvang geformuleerd. Dit zijn dezelfde kaders als voor de laatste periode. De enige verschillen zitten in de lengte in combinatie met de evaluatiecyclus en het locatiemanagement

door COA zelf, in verband met de suggesties van omwonenden.

Kaders voor opvang

1. Locatie, termijn, aantal en afkomst

- Een hotelschip in de werkhaven in Huizen is de enige beschikbare locatie voor tijdelijke opvang van asielzoekers.
- De intentie is om het hotelschip voor een periode van zes maanden van 1 oktober tot 1 april aan te laten liggen. Na iedere periode vindt een grondige evaluatie plaats met alle betrokkenen waarna het college in mei/juni een besluit neemt over het daaropvolgende tweede en derde seizoen. Dit besluit legt het college ieder jaar voor aan de gemeenteraad om eventuele wensen en bedenkingen in te brengen.
- De werkhaven is na het afsluiten van de bestuursovereenkomst per direct beschikbaar tot 1 april 2024.
- Criteria voor evaluatie worden mede in de klankbordgroep bepaald. Waarbij in elk geval wordt geëvalueerd aan de hand van de afgesproken kaders en de essentie is dat de opvang veilig en verantwoord verloopt.
- Bestaande afspraken met schepen om aan te meren op dezelfde plek, meestal voor een dag, worden passend gemaakt en gerespecteerd. Omdat het seizoen aflopend is, is hier goed naar te handelen.
- De populatie bestaat maximaal uit 200 bewoners, waarbij wij een voorkeur uitspreken voor 150 tot 180 bewoners. Dit aantal is gebaseerd op onze eerdere ervaringen.
- De populatie op het schip bestaat uit asielzoekers die ouder zijn dan 18 jaar, die niet uit de zogenaamde veilige gebieden komen.

2. Rollen/bevoegdheden COA en Gemeente

- De rollen en bevoegdheden van COA en gemeente worden beschreven in een bestuursovereenkomst, vergelijkbaar met de twee eerdere bestuursovereenkomsten.

3. Veiligheid en gezondheid

- De opvang is veilig en verantwoord, zowel voor de inwoners van Huizen als voor de asielzoekers. De gemeente maakt afspraken met het COA om overlast en onveilige situaties in en rondom de opvang

te voorkomen. Onderdeel van die afspraken is beveiliging aan boord.

- De geneeskundige zorg is voldoende geborgd door het COA door Gezondheidszorg Asielzoekers, zodat de reeds zwaar belaste huisartsen niet verder onder druk komen te staan.

4. Kosten en capaciteit

- Alle kosten die gemoeid zijn met opvang en verzorging worden gedekt door het COA. Daarnaast ontvangt de gemeente een beperkte extra vergoeding uit de faciliteitenregeling.
- De opvang en verzorging van asielzoekers vraagt – behoudens het in orde maken van de aanlegplek, de buitentuin en de communicatie/participatie – nauwelijks inzet van de gemeente (zie ook onderdeel financiën).

5. Begeleiding en dagbesteding

- COA verzorgt zelf het beheer en het management van de locatie. De rijksoverheid draagt zorg voor voldoende personeel, zoals door de minister is toegezegd (zie ook onderdeel financiën).
- De vrijwilligerscentrale en de buurtsportcoaches worden ingezet voor activiteiten om het verblijf van deze mensen zo goed mogelijk in te vullen. De kosten hiervan zijn voor rekening van het COA.
- De vrijwilligerscentrale is de plek waar inwoners en organisaties zich kunnen melden voor het aanbieden van hulp en ondersteuning.

6. Participatie

- Gedurende de duur van een tijdelijke noodopvang blijft de gemeente in gesprek met de ondernemers en omwonenden in de directe omgeving van de werkhaven. We streven naar een klankbordgroep die evenwichtig is samengesteld uit bewoners, ondernemers, COA, Vrijwilligerscentrale en gemeentelijke vertegenwoordigers waarin we de ervaringen evalueren en wellicht kunnen komen tot gezamenlijke initiatieven met en voor asielzoekers. De frequentie van overleg zal door de klankbordgroep zelf worden bepaald.
- Naar aanleiding van eerdere evaluaties, zal de klankbordgroep gemakkelijker bereikbaar zijn voor opmerkingen en suggesties van omwonenden, hiervoor zal een eigen e-mailadres worden gecreëerd.

7. Communicatie

- Voorafgaand en tijdens de duur van een opvang zetten we een mix van kanalen in, waarbij de focus ligt op informeren en duiden.

Kanttekeningen

De komst van 150 tot maximaal 200 asielzoekers heeft invloed op de Huizer samenleving. Omwonenden van de werkhaven en de ondernemers in dit gebied zijn hiermee bekend. Door ook nu weer een klankbordgroep in te richten, in gesprek te blijven en de extra inzet van toezicht te realiseren wordt er ingespeeld op de veiligheidsgevoelens van de omwonenden, maar ook op die van de asielzoekers zelf.

Alternatieven

Er zijn twee (tegengestelde) alternatieven:

1. Enkele omwonenden pleiten voor roulatie van de opvanglocatie. De suggestie is gedaan dat omliggende gemeenten nu aan de beurt zijn, dan wel andere locaties binnen Huizen. Binnen Huizen lijken echter geen betere opties dan de voorliggende, mede gezien het draagvlak onder de omwonenden. Alle gemeenten in Nederland staan voor een opgave en ook de gemeenten in de regio zijn ieder bezig met de invulling hiervan. In Hilversum is op dit moment de enige opvang gerealiseerd in de regio (150 mensen in Hotel Gooiland).
2. Het verzoek van COA is voor drie jaar en gezien de landelijke nood zou een ononderbroken onvoorwaardelijke afspraak voor drie jaar een grotere bijdrage kunnen betekenen. Het is echter een groot goed dat er draagvlak is in de Huizer samenleving en daar dragen de huidige voorwaarden aan bij.

Financiën

De komst van de opvang kost de gemeente Huizen geen geld. Alle kosten worden gedekt door de rijksoverheid en daarnaast ontvangt de gemeente een bescheiden vergoeding uit de faciliteitenregeling. Hiernaast wordt liggeld betaald aan de gemeente. De inkomsten en uitgaven rondom de tijdelijke noodopvang worden separaat geadmistreerd.

Participatie

Tijdens de vorige opvangperiodes was er een klankbordgroep ingesteld en er zijn evaluaties uitgevoerd. Nadat het schip was vertrokken is op 5 juli 2023 een inloopavond voor omwonenden en ondernemers georganiseerd in De Kalkovens. Daarnaast is er via de website van de gemeente en in het Nieuwsblad voor Huizen een oproep gedaan aan inwoners van Huizen om aan te geven waaraan zou moeten worden gedacht bij een eventuele nieuwe aanvraag van het COA voor opvang. De opmerkingen van de aanwezigen zijn tijdens de inloopavond genoteerd. Er is ook een e-mailadres opgezet, waar omwonenden die niet aanwezig konden zijn bij de inloopavond hun opmerkingen voor en na de inloopavond nog konden insturen. De inbreng van de klankbordgroep, evaluaties en reacties zijn nu

meegenomen in het voorstel.

De klankbordgroep zal opnieuw worden ingesteld. Naast de monitoring ten tijde van de opvang zal ieder jaar met hen worden geëvalueerd, voor het besluit over het volgende jaar.

Communicatie

De omwonenden worden na het besluit van het college direct per brief en mail (voor wat betreft mail betreft dit alleen inwoners die eerder per mail contact hebben gezocht met de gemeente), geïnformeerd over dit voorstel, de kaders en de behandeling in de raad.

De Klankbordgroep 'Opvang vluchtelingen op een hotelschip' wordt opnieuw betrokken en geïnformeerd over het besluit van het college. (Dinsdag 3-10-2023 einde dag). De komende weken wordt gekeken of de Klankbordgroep verder uitgebreid kan worden zodat er een evenwichtige verdeling van omwonenden ontstaat, met een brede vertegenwoordiging. In overleg met de Klankbordgroep wordt gekeken hoe de leden zichzelf bekend kunnen maken, zodat elke Huizer ze kan benaderen met ideeën, suggesties of vragen. Een Klankbordgroep emailadres is daar onderdeel van.

Nadat de omwonenden en ondernemers in het gebied per brief (post) geïnformeerd zijn, wordt diezelfde dag nog een persbericht verzonden aan de regionale en lokale pers. (Woensdag 23-10-2023).

De omwonenden en ondernemers zullen in het vervolgtraject over belangrijke mijlpalen in het proces per brief geïnformeerd worden. In overleg met de Klankbordgroep zal er indien gewenst voor de omwonenden eventueel ook een 'Open huis' georganiseerd worden op het hotelschip, voordat de tijdelijke bewoners aankomen. Raadsleden kunnen hierbij aansluiten. Ook de pers wordt geïnformeerd over belangrijke processtappen en uitgenodigd voor een 'Open huis' met een rondleiding door een van de bestuurders en/of het hotelschip management.

Op de website www.huizen.nl zal steeds de meest actuele informatie te vinden zijn op de landingspagina:
www.huizen.nl/tijdelijkeopvangasielzoekers

Na de commissievergadering van 28-9-2023 is onderstaand artikel (zie link) gepubliceerd op de website:
<https://www.huizen.nl/coa-dient-opnieuw-verzoek-in-voor-opvang-vluchtelingen-op-een-hotelschip>

Uitvoering en evaluatie

Er wordt een gemeentelijke werkgroep opgezet, die bestaat uit verschillende disciplines. De gemeentelijke inzet is echter marginaal en blijft naast de betrokkenheid bij de Klankbordgroep beperkt tot reguliere contacten in de primaire processen.

Geheimhouding | niet van toepassing.

Mede geadviseerd door |

Bijlagen |

- Raadsvoorstel hotelschip asielzoekers kaders 2023 - 2025
- Overzicht opgehaalde input inloopavond 5 juli 2023
- Mededeling wethouder evaluatie hotelschip